

Göncz Árpád és a nép-nemzeti demokrácia

Vágjunk rövest a közepibe: ebből a koalíció és a köztársasági elnök között kiobbant konfliktusból nagyon is kiolvasható, miként vélekednek a felek alkotmányos rendünk jövőjéről. Vagyis a tét az, hogy végre megközelítőleg normális országga leszünk-e, avagy ezt a kiszuperált szocialista demokráciát felváltja a „nép-nemzeti demokrácia” (ajánlom az illetékesek figyelmébe: ez nem sunyi kommunizálás, ugyanis egy országot nem csupán egyféle-képpen lehet tönkretenni).

Arra, hogy a kormánypartiak éppen milyen ürüggyel óhajtkák a köztársaság portásává lefokozni, „politikai hullává” nyilvánítani Göncz Árpádot, most nem térnek ki, tájékozottak vagyunk ebben úgy is, de nagy nyomatékkal hívnak fel a figyelmet ezek úgy előzményeire. Belőlük azért rekonstruálható az a progresszív koncepció, melyet itt a koalíciós urak demokráciáról, országról, fejlődésről dédelgetnek. Korábban mégiscsak napvilágot látott itt a hírhedt Kónya-dolgozat, melynek közhasznú üzenetét úgy tudnám tolmácsolni: miután elhittettük a világgal, hogy mi mófelet demokráta vagyunk, most már itt az ideje annak, hogy felmutassuk, mi a lényegünk, vagyis azt, hogy nem vagyunk demokráta, megcsaklyázhatnánk végre a sajtót is, hát miféle galádság, hogy az újságírók itten permanensen lehorgasztják a nép fejét (csak zárójelben jegyzem meg, az írott sajtó szükségképpen ezt teszi, minthogy ha be-

tűzni kívánjuk, fölibe kell haladni, s ez alól, sajna, a Magyar Fórum sem kivétel), s esetleg egy füst alatt a botútes büntetését is visszaállíthatnánk. S azt sem lenne jó figyelmen kívül hagyni, hogy vasárnap reggelentek egy ország élvezheti az írói munkásság újabb s újabb nocturne-jait, melyekből megtudhatjuk – amellet, hogy itt judeoplutokrata összeesküvők, liberálbolsi diverzások bujtogatnak –, hogy miként is kellene megrendszabályozni a sajtót. S hogy a legutóbbi idők stratégiai útmutatásnak is beillő krédójából idézzek, azt mondja az MDF-es képviselő, hogy vélelme szerint a magyar kultúra nem természetes arányában van jelen a nyilvánosságban, s ha ezt az arányt mi szép szóval helyrebillenteni nem tudjuk, akkor akarunkat „könyörtelenül megpróbáljuk végigvinni a törvényhozáson”. Hát erről van szó, hangsúly a *könyörtelenségen*. Vagyis arról, hogy látszólag a jog keretein belül maradvá is lehet a kizárólagos hatalom megszerzéséért nemtelen eszközökhöz folyamodni, „szakavatottan” manipulálni magával a joggal.

Továbbá azt sem felejtettük el, hogy Debreceni képviselő már elég régen ficamnak, rándulásként nevezte Göncz Árpádot, (a „sajtótisztesség” kedvéért *akkor még* nem a személyt illetve ezzel, hanem alkotmányjogi értelemben használva a minősítést), no de ezzel együtt ebből az érvelésből csak kitéstett, az urak azért inkább favorizálnák tessen azt Kósa

Csabat, s hát miért is ne, hiszen ő is író.

Jószerevel mindenki tudja tehát, hogy itt nem természetes módon adódó nézeteltérésről, jogi villongásról van szó a két méltóság között, hanem arról, hogy a koalíció nagyon is (pre)konceptiózus hadjáratot indított Göncz Árpád ellen, mégpedig azért, mert ennek a leplezetlen és mind agresszívabb MDF-nyomásnak, tolu-lásként – nem túl széles – jogköréről fogva, de főként józansága, politikai bölcsessége, személyes erkölcsi tartása révén csakis ő lehet valamelyes gátja. Ezt a gátat tehát át kell szakítani, meg kell semmisíteni.

Mi másnak volna tulajdonítható a tény, hogy a tévé meg rádió esetében hol valakik ki-nevezésére, hol meg leváltására akarják rábírnai a köztársasági elnököt minden előzetes egyeztetés nélkül. Most már nincs törekvés a konszenzusra, most már minduntalanul kész helyzet elé állítják, provokálják Göncz Árpádot, aki ha netán kinevezi a javallott alelnököt a Tv-hez, a pártsemleges szakember már munkába lépésének napján épp hogy csak az MDF-lobogót nem tűzi ki a székház- el, mert – a külügyminiszter szép és ideillő szavait idézve – fontos hadállásokat foglalt el az intézményben.

Említettem már máskor, de úgy látszik, nem árt ismételnai igen veszélyesnek tartanám, ha ebből a kormánypartii mentalitásból és ezekből a módszerekből arra a következtetésre jutna a polgár, hogy a demokrácia

is csak olyan rendszer, melyben a többség *könyörtelenül* érvényesíti akaratát, csupán a megszokottnál kicsit többet szabázik a paragrafusok körül. Márpedig nálunk igen gyakori a hivatkozás a többségi elvre, ezért hívnám fel a figyelmet arra, hogy azért *bármilyen* döntést ez a formális mutogatás nem igazolhat.

Most a kormánypartii többség egy olyasfajta deklarációval kísérletezik, melynek felemelő lényege jó közelítéssel az lesz, hogy a köztársasági elnök sorozatosan megsérti az alkotmányt, mindenféle lehetetlen dolgokat művel, úgy hogy elvesztette a többség bizalmát. Mit mondjunk, normális országban egy ilyen verdiktet köztársasági elnök túl nem élhet. Vegyük azonban ehhez hozzá, hogy az ország legnépszerűbb politikusról van szó, olyasvalakiről, aki tevékenységével, magatartásával hitelt és respektet szerzett magának, s a posztján, amelyet betölt. Láss csodát a mai Magyarországon: egy közszereplő, egy politikus, akiben az emberek *elsőprő* többsége bíz. Azért ez egy érdekes asszó lesz: kormánypartii képviselők többsége versus a magyar állampolgárok majd nyolcvan százaléka.

Amúgy persze az is lehetséges, hogy minket itt alaposan megtevesztettek és Göncz Árpád tényleg egy alkotmánytipró virilista, amint ezt Debreceni képviselő igyekszik a tények meglehetősen tendenciózus csoportosítása és azok elég sajátos értelmezése révén

bizonygatni. Nem is ez a lényeg, ezeket az állításokat meg kell cáfolni és kész, ám de ott van az a bizonyos Göncz Árpád személyét minősítő appendix, amiről – sokakkal ellentétben – úgy gondolom, lehet valakinek ez a vélelménye a köztársasági elnökről, Göncz Árpád ki fogja bírni, azt viszont nagyon jó belátni mindannyiunknak, ez az önleplező passzus is bizonyítva ékesen, hogy itt nem közjogi problémákról van szó, hanem a kormánypartii korifeusok egy részének féktelen és görcsös hatalomvágyáról, minek következtében gátlástalanul le akar-nak gázolni mindenkit, aki az útjukban áll.

Ez az appendix juttatta eszembe, hogy megjegyezzem: amikor Debreceni képviselő azt írja, hogy „a király meztelen”, akkor részint igaz van. Ugyanis némely „házőrző ebek” addig kapkodtak az elnök bokája körül, míg kicsit megtépték a nadrágszárát. De hát, tudjuk, nem a gönc teszi az embert, ettől ő még Göncz Árpád marad, *sok-sok (kormány) pártaktivista között egy igazi államférfi*.

Amúgy meg ha már Debreceni képviselőből ilyen elemmentáris erővel bukkott ki a *royalizmus* iránti elkötelezettség, hiszen már cikke címében is királyt emleget, javaslatom az: megvalósítható volna egy ilyen „MDF-ország mennyország” mondjuk Lakitelek székesfővárossal, annak vonzáskörzetében; legyen Lezsák a király, Csurka a fősamán, Szent Antall ügy is adva van.

Csak ezt a kísérletet nem kellene országos méretekben ennyire erőltetni.

Mátyás Győző

Isten kegyelméből

Mivel a koalíciós pártok „jeligik” a parlamentben a köztársasági elnök megítésére hivatott nyilatkozat megtárgyalását – és nyilvánvalóan kormánypartii többséggel való elfogadását –, talán még nem késő felhívni a figyelmet Debreceni József írásának jogi buktatóira.

Azt írja az MDF országgyűlési képviselője, hogy *Göncz Árpád* „természetesen tisztában van vele: őt nem a nép, nem is a parlament választotta meg. A miniszterelnök választotta ki. Egy tétel volt az MDF-SZDSZ-paktum egyenlegében.”

Debreceni úr, úgy látszik, nincs tisztában a demokratikus állam szerveinek működésével. A jelek szerint valamiféle saját demokráciát (nevezük talán „MDF-demokráciának”) képvisel. De az is lehet, hogy a kijelentéseiből levonható következtetésekkel nincs tisztában.

Nézünk a tényeket, amelyek nem egyeztethetők össze sem az „MDF-demokráciával”, sem Debreceni József állításával.

Népszavazás döntött arról, hogy a köztársaság elnökét a parlament válassza meg – bár a népszavazással az MDF nem értett egyet –, s ugyanez a népszavazott a parlament összetételéről is – amivel viszont csak annyiban nem ért egyet az MDF, hogy az istenadta nép ellenzékiet is bejuttatott a parlamentbe. (Ezért a parlament legalitását – még – nem kérdőjelezzük meg kormánypartii oldalról.) Nos, ez a parlament megválasztotta a köztársaság elnökét és *miniszterelnökét*, továbbá bizottságokat hozott létre tagjaiból és vezetőket állított a bizottság élére.

Csak az „MDF-demokrácia” szabályainak felelhet meg az, ha a nép által eldöntött formában, a nép által választott képviselők csak miniszterelnököt választhatnak érvényesen, ugyanezek a köztársasági elnököt csak formálisan választhatják meg, mert a köztársasági elnöki tisztség forrása az *öt kiválasztó* miniszterelnöki döntésben van. Am ebből az okfejtéséből egyenesen következik, hogy *Antall József* miniszterelnök megválasztása is csak formalitás volt, a parlament részéről, mert valójában *Antall József önmagát választotta ki* erre a méltóságra.

Az „MDF-demokrácia” selektivitására jellemző, hogy azért a parlament által alakított bizottságok üléseit nem lehet büntetlenül elhagyni – amint ezt *Gombár Csaba* alkalmatlanságának bizottsági megállapítása is bizonyítja.

Az „MDF-demokrácia” – erre számtalan jel mutat – feledtetni, törölni szeretne egy történelmi korszakot Magyarországtörténetéből, ezért jogfolytonosságát évszázadunk első felében gyökereszteti. Nem csodálható hát, ha a hatalom forrása nem a parlamenti demokrácia, hanem Isten kegyelme – hiszen tudjuk, korábban az uralkodók jogának, hatalmának forrása ez volt. Bár – mint például Napoleon – volt olyan uralkodó is, akinek ez kevés volt, ezért saját kezével tette fejére a koronát, hogy saját „kegyelméből” legyen azzá, ami: *öntörvényű diktátorra*.

Az *Új Magyarországon* olvastam, hogy *Antall Józsefet* egyenesen a Gondviselés adta nekünk. Mivel az „MDF-demokráciában” csak spanyolfal-szerepre kárhoztatott népre van szükség, és a parlament, a köztársasági elnökkel együtt, csak arra jó, hogy hordozója legyen a kormányfő teremtő akaratának, el kellene dönteni, hogy végül is *Antall József* még Isten kegyelméből miniszterelnök-e, vagy csupán a saját kegyelméből.

Lehetséges, hogy Debreceni József nem ezt szeretete volna tudomásunkra hozni. Mégis, amit ír, azzal a legjobb úton van ő is, az „MDF-demokrácia” egészében véve is, hogy 1994-ben, amikor valószínűleg véget ér „isten kegyelméből való” hatalomgyakorlásuk, egy ország sóhajtsjon fel a bibliai Jób szavaival: „Az Úr adta, az Úr vette el. Aldott legyen az Úrnak nevet!”

Halák László,
az MTV főmunkatársa

A miniszterelnökön mennyi a ruha?

Szomorúan olvastam *Debreceni József* cikkét (*A király meztelen*, *Népszabadság*, 1992. május 26.), s hallgattam a tv-ben a vezérszónokok briliáns eszmefuttatásait és nyilatkozatait. Ide jutottunk. Pártbéklyókba zárt kitűnő elmék csak mondják, mondják a magukét és a pártjukét, észre sem véve, hogy ha 1990-ben a liberálisok győznek, *Hack Pétertől* hallanánk ugyanazt, mint amit ma *Kónya Imre* mond. Olyan kövekkel dobálják egymást a két táborból, hogy a viszontválasz már csak a mennykő lehet. A kenyér nem jut eszébe senkinek.

Végig kellene hallgatni egy fogadónapot

A kenyér, ami hovatovább millióknak válik bizonytalan-ná. Millióknak, akikkel a pártmatadorok odafönt nem találkoznak. Végig kellene hallgatniuk egy fogadónapot lent a mélyben. A milliókat nem érdekli, hogy *Antall József* annak idején helyesen döntött-e, amikor a nemzeti egységkormányra tett bátorlalan javaslatokat lesöpörte az asztalról, és a kialakulatlan előpártokat két szekértáborba terelte, elvetve ezáltal az új rendszert lejárató mai cirkuszok magvait.

Nem érdekli őket, hogy kiket választ munkatársul, és hogy leváltja-e a hibázót vagy sem. Nem érdekelték őket, hogy kit választott köztársasági elnöknek, mert nem is ismerték. Göncz Árpádot ugyanis *Antall József* választotta ki köztársasági elnöknek. *Debreceni József* ezt leírta, fekete-fehéren. Az MDF unisono (*Zsebők* *Lajos* kivételével) tehát most azt mondta ki, hogy *Antall József* rosszul választott köztársasági elnököt. Az „alkalmatlan” *Göncz Árpádot* közben a nép és a világ megszerette, jobban, mint akármely mosópórt. Neki elhinnék, hogy jóemberek, még tovább kell húznunk a nadrágszíjat! *Antall Józsefnek* nem fogják elhinni.

Debreceni József nem félt kimondani, hogy Göncz Árpád nem önálló személyiség. Én nem félek kimondani, hogy *Antall József* öntörvényű személyiség. De nem tévedhet-

len. Sokat tévedett, a helyében azonban bárki más még többet tévedett volna. Mindketten kellene nekünk, Göncz Árpád is, *Antall József* is.

Kéz a kézben Csurka és Tamás Gáspár Miklós

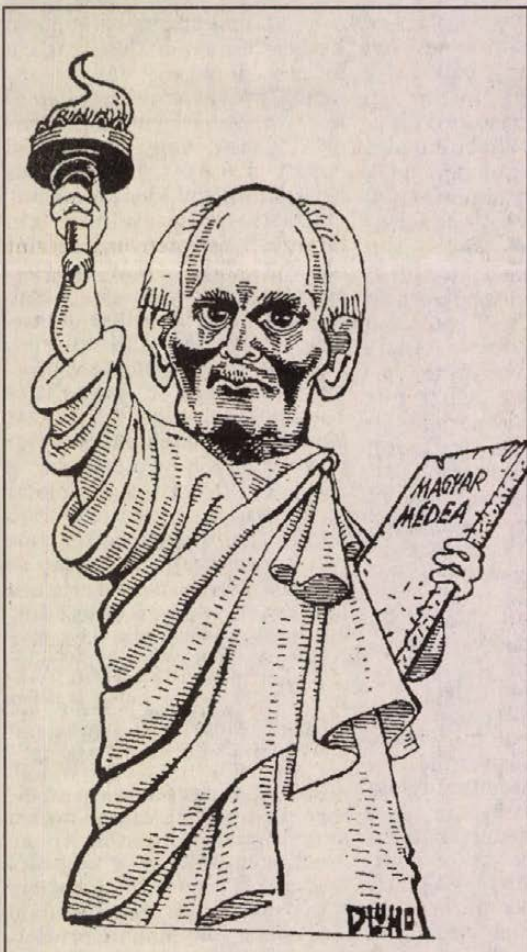
Nem tudom megérteni, ha valamit elhibáztunk, akár a taktikában, akár a kényszeres törvényhozási örületben, és ha már tudjuk, hogy elhibáztuk, miért nem lehet a legsürgősebben korrigálni. Például a napnál világosabb, hogy az önkormányzati törvény rossz. Szembekerült egymással a megye, a település, a köztársasági megbízott, a megyei jogú város, a főváros, a kerület, számtalan kitűnő szakember és jó szándékú dilettáns.

Kéretik kormányozni minket két évig értelmes rendeletekkel, amíg egy arra hivatott kis szakértő csapat kidolgozza az új alkotmányt. Aztán kéretik mosolyogva aláírni a Demokratikus Chartát *Antall Józseftől* *Csurka Istvánig* *Csoóri Sándor* és *Konrad György* jelenlétében.

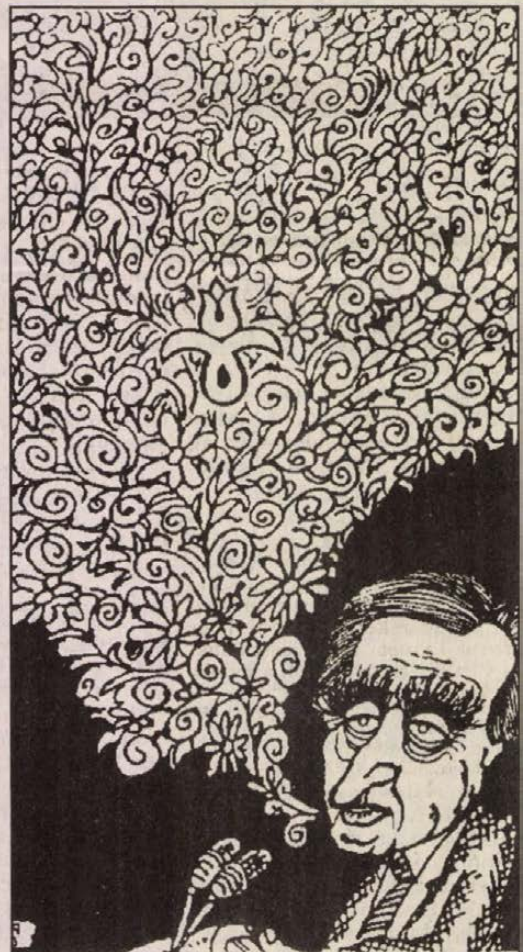
Kéretik legalább feltenni, hogy nép-nemzeti gerincell is lehet valaki gazember, és hogy a liberáljudeobolsevik is lehet magyar. Kéretik *Csurka István* és *Tamás Gáspár Miklós* kéz a kézben lemondani, drámát írni újra, és filozófiát okítani. Kéretik egy kis fikikás pragmatizmus, olykor némi lazítás, a szünet nélküli komor és bűnös pártviadalok helyett. Kéretik jobban gazdálkodni az erőikkel. Egy miniszter ne legyen egyszerre pártelnök is, meg képviselő is, mert három lovat lehetetlen megülni, és különben is skizofrén helyzetekbe kerülhet.

„Nem félek kimondani: Göncz Árpád megmérgettetett és könnyűnek találtatott. Nem félek kimondani: a király meztelen” – írta Debreceni József. Nem félek kimondani: *Antall József* megmérgettetett, és túl súlyosnak találtatott. Nem félek kimondani: a miniszterelnökön túl sok a ruha. Kéretik a feleslegből felöltöztetni a meztelen köztársasági elnököt!

Kerényi László
Balatonalmádi polgármestere

A budapesti blokádszobor (Dluhopolszky László karikatúrája (Magyar Fórum, 1992. május 28.)

Két év (Gerse László karikatúrája – Hócipő, 1992. május 28.)

Kissé behúzott nyakkal

Antall József kitalálta magának Göncz Árpádot – írja *Eörsi István* a Népszabadságban. – Kitalálta és megtette őt köztársasági elnöknek, amivel mindjárt el is baltázta a dolgot. Jól elhibázta, mert nem gondolt rá, hogy Göncz ellenáll majd akaratának, ha az ellenállás időszerűvé válik. *Antall József* nem számolt az elnök lelkiismeretével.

Miféle taktikus az ilyen? – kérdi-sugallja a szerző, és szó szerint így folytatja: „*Antall*, amikor kitalálta Gönczöt, már ismerte ennek igazságérzetét, politikai meggyőződését és erkölcsi érzékét is”.

Igen, csak hogy még sincs egészen igaza *Eörsi Istvánnak*. *Antall* ugyanis valóban tapasztalt, fortélyos férfiú, különféle politikai pedigrék büszke birtoko-

sa, pontosan ismeri tehát az ember és a hatalom természetét. Vagyis joggal gondolhatta: akit ez idáig sem börtön, sem a kínzás, sem a nyálás apparátusi hízgelés nem törhetett meg, az majd most nyal egyet az orra előtt elvont mézesmadzag után. Kapyon hát hatalmat, könnyű, selyemcukorka-ízű hatalmat. Hisz’ úgyszólván közhely: az ember lelke is kiszolgáltatottja a hatalomnak. Tudja ezt a nagy manipulátor éppúgy, mint ahogyan tudják a megtörhetetlenek, az „*eörsi istvánok*”, akik – tisztességüket őrizendő – éppen emiatt tartanak maguktól távol minden uralmi pozíciót.

De Göncz Árpád különös lény. Nem olyan, mint mi vagyunk, inkább, amilyenek lenni szeretnénk. Ezért kedvelik sokan, ugyanakkor irigykedve fenekednek ellene mások, olykor vinnyogva, odébbkussolva, majd hősiesen előcsaholva megint. És még valami gyűlöletes és

szeretetre méltó Göncz Árpád: mert egyedül ő van itthon e hazában. Nem a Balkánon, nem az Európában, hanem Keleten, sem Nyugaton, hanem itthon: Közép-Európában. Mégpedig ezerízigen, a nép lelkében gyökerezve mélyen, magyarosan, mint *Fazekas Mihály* bátor kis hőse... Mint a csehéknél *Havel*, a derék katona. Nem az igazságot úri kedve szerint osztogató hatalmas *Mátyás*, hanem a furfangos és büszke *Matyi*, aki háromszor adta már ezeket nekünk vissza. Egyszer meg az Alkotmánybíróságnak adta.

Döbrög pöffeszkedő urai és úrszolgái reszketnek már a félelemtől. Hovatovább mindenki-ben az áruház Göncz Árpádot látják, pedig bizony nincs közöttünk *Lúdas Matyi* egy sem. „Mi csupán szemléljük ezt a mestét, kissé behúzott nyakkal figyelgetünk jobbra, balra. Igaz, *Arpi* bácsinak azért tapsolunk is, inetegetünk az néha.

Vágréti László

Ezzel a Debreceni József május 26-ai cikke utáni reflexiók közlését befejeztük. – A szerk.